

جایگاه قانونی فراپورس در بازار سرمایه

ایجاد و ساماندهی بازارهای خارج از بورس یکی از تکالیف قانون بازار اوراق بهادار است. ساختار مورد نظر در قانون بازار اوراق بهادار برای اداره بازار سرمایه و نظارت بر آن و نیز تفکیک امور نظارتی از امور عملیاتی است؛ لذا سازمان بورس و اوراق بهادار به عنوان سازمانی عمومی از سال ۱۳۸۵ زیر نظر شورای بورس به وجود آمد و امور عملیاتی در دو حوزه بازار اوراق بهادار و بازار کالا، به دو شرکت بورس اوراق بهادار تهران و شرکت بورس کالا محول شد.

با عنایت به تصریح قانون بازار اوراق بهادار مبنی بر اداره بازارهای خارج از بورس توسط نهادی متمرکز، شرکت فراپورس ایران با الهام از برخی بورس‌های پیشرفته، بورس‌هایی با ساختار مشابه و نیز تجربیات موجود در حوزه بورس اوراق بهادار تهران با هدف گسترش بازار اوراق بهادار و تنوع بخشی به دارایی‌های مالی منتشره و مورد مبادله در بازار سرمایه در راستای اجرای ماده ۲۸ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران (مصوب آذر ۱۳۸۴) و پس از اخذ مجوز از شورای بورس در آبان ۱۳۸۷ ایجاد شد. براساس مطالعات انجام شده، در اغلب کشورها بازارهای خارج از بورس (OTC) در قالب بورس قرار می‌گیرند و تحت نظارت سازمان‌های نظارتی فعالیت می‌کنند؛ با این تفاوت که ورود به این بازارها شرایط و الزامات کمتری دارد.

ضرورت‌ها و اهداف راه‌اندازی فراپورس ایران

ورود شرکت‌ها به بازار سرمایه همواره نشان‌دهنده رشد آنها و ضرورت معرفی‌شان در سطح اقتصاد ملی است. شرکت‌هایی که سهام آنها در بازارهای مالی مورد دادوستد قرار می‌گیرد، از درجه اعتبار بالاتر برخوردارند

و شرایط بهتری برای رشد و تعالی آنها در صنعت مهیاست؛ بنابراین، ورود به بازار اوراق بهادار از جمله اهداف شرکت‌های توسعه‌گرا محسوب می‌شود. لمس این واقعیت که دستیابی سریع و آسان به بازار اوراق بهادار برای بخش مهمی از شرکت‌های سهامی عام فعال در ایران میسر نبود و این شرکت‌ها از مزایای بازار سرمایه محروم بودند، متولیان بازار را بر آن داشت تا با ایجاد بازار اوراق بهادار جدیدی، بورس را در دسترس طیف گسترده‌تری از شرکت‌ها قرار دهد. بنابراین، فرا بورس ایران با ساختار و جایگاه قانونی مشابه بورس اما با شرایط پذیرش و معامله ساده‌تر، ایجاد شد تا حیطه پوشش بازار سرمایه کشور را گسترش دهد. شرکت فرا بورس ایران، به عنوان متولی این بازار اوراق بهادار جدید، با ساختاری تازه فعالیت خود را آغاز کرد. مهم‌ترین وظیفه فرا بورس ایران، ساماندهی و هدایت بخشی از بازار سرمایه است که شرایط ورود به بورس اوراق بهادار را ندارد یا مایل است سریع‌تر وارد بازار شود. به همین علت، رویه‌های آن برای پذیرش به گونه‌ای است که شرکت‌ها با احراز حداقل شرایط و در سریع‌ترین زمان ممکن، امکان ورود به این بازار را می‌یابند و از مزایای شرکت‌های پذیرفته شده در بازار اوراق بهادار استفاده می‌کنند.

فرا بورس ایران، اصل ۴۴ و سند چشم انداز

فرا بورس ایران در جهت اجرای اصل ۴۴ هم کمک شایانی کرد؛ زیرا شرکت‌هایی که مشمول واگذاری بودند و شرایط پذیرش در بورس را نداشتند، با توجه به شرایط پذیرش سهل‌تر این بازار، وارد فرا بورس شدند. همچنین با پیش‌بینی بازار عرضه فرا بورس، دولت و سازمان خصوصی‌سازی این امکان را پیدا کردند که شرکت‌های مشمول واگذاری را به صورت یکجا و بلوکی در این بازار عرضه کنند. این بازار مزیت‌های ویژه‌ای برای واگذاری‌ها

داشت و شرکت‌ها به صورت رقابتی و با شرایط شفاف امکان واگذاری را پیدا کردند. در نهایت، می‌توان گفت که فرا بورس ایران در مدت فعالیت خود توانسته است به واگذاری‌های دولتی کمک شایانی کند و در تسریع خصوصی‌سازی و اجرای اصل ۴۴ گام‌های بلندی بردارد.

ارکان شرکت فرا بورس ایران

ارکان شرکت فرا بورس ایران (سهامی عام) عبارت‌اند از:

(۱) مجمع عمومی

(۲) هیئت‌مدیره

(۳) مدیر عامل

(۴) بازرس/حسابرس

شرکت توسط هیئت‌مدیره‌ای غیرموظف مرکب از هفت نفر که توسط مجمع عمومی عادی با توجه به اساسنامه، قانون تجارت و مقررات برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند، اداره می‌شود.

مزایای پذیرش در فرا بورس

۱. **سهولت رویه‌ها:** با توجه به دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرا بورس ایران، اسناد و مدارک مورد نیاز برای پذیرش در فرا بورس نسبت به مدارک لازم برای پذیرش در بورس کمتر است و این مهم به طرز محسوسی دوره زمانی پذیرش شرکت‌ها را کاهش می‌دهد. در شرایط کنونی، امکان پذیرش و درج شرکت‌های سهامی عام در بازه زمانی کمتر از یک ماه وجود دارد.

۲. **تأمین مالی:** مهم‌ترین کارکرد بورس‌های اوراق بهادار، امکان تأمین مالی ارزان قیمت است. شرکت‌های پذیرفته شده در بازار اوراق بهادار علاوه

بر تأمین مالی از طریق فروش سهام خود، در صورت نیاز به منابع مالی جدید، امکان صدور سهام جدید و واگذاری آن به مردم را دارند؛ منابع مالی حاصل از افزایش سرمایه ارزان قیمت‌اند و ریسک فعالیت شرکت را افزایش نمی‌دهند.

۳. معافیت مالیاتی: شرکت‌های پذیرفته شده در فرا بورس امکان برخورداری از معافیت مالیاتی تا ۱۰ درصد درآمد خود را پس از پذیرش و عرضه سهام در فرا بورس دارند. (شرکت‌های حاضر در بازار پایه، مشمول این معافیت نمی‌شوند).

۴. کاهش مالیات نقل و انتقال: مالیات نقل و انتقال سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و فرا بورس، نیم درصد ارزش معامله است. این نرخ از مالیات ۴ درصدی ارزش اسمی شرکت‌های خارج از بورس یا فرا بورس به مراتب کمتر است و برای سهام‌داران و سرمایه‌گذاران شرکت‌ها مطلوبیت بیشتری فراهم می‌آورد.

۵. معرفی شرکت به بازار: با توجه به انعکاس اخبار و قیمت سهام شرکت‌های پذیرفته شده در سایت رسمی فرا بورس، رسانه‌ها و سایر پایگاه‌های اطلاع‌رسانی، نام و برند شرکت‌های حاضر در فرا بورس به صورت روزانه منتشر می‌شود و به این ترتیب، این شرکت‌ها به آحاد جامعه، سرمایه‌گذاران، مشتریان و سایر افراد ذی‌نفع معرفی می‌گردند.

۶. شفافیت اطلاعاتی: با توجه به انعکاس اطلاعات مالی شرکت‌های پذیرفته شده در سایت رسمی سازمان بورس و اوراق بهادار و شرکت فرا بورس ایران و دسترسی عموم علاقه‌مندان به اطلاعات قابل اتکا و استاندارد شده، شمار مخاطبان شرکت افزایش می‌یابد و افراد حقیقی یا حقوقی بیشتری به سرمایه‌گذاری در شرکت ترغیب می‌شوند.

۷. کشف عادلانه قیمت سهام: قیمت شناسایی شده در مبادلات سهام

در بورس‌ها از برابند عرضه و تقاضای سهام توسط عموم فعالان بازار به دست می‌آید. این قیمت، رسمی تلقی می‌شود و و مبنایی برای تعیین ارزش شرکت‌هاست.

۸. توثیق سهام: شبکه بانکی، سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس یا فرا بورس را به عنوان دارایی قابل قبول به منظور وثیقه گذاری و اخذ تسهیلات به رسمیت می‌شناسد؛ لذا سهام‌داران عمده و سایر سهام‌داران شرکت‌ها می‌توانند از طریق توثیق سهام شرکت خود، اقدام به اخذ تسهیلات کنند.

۹. امکان انتشار اوراق مشارکت: شرکت‌های پذیرفته شده در فرا بورس می‌توانند با ارائه برنامه کسب و کار خود و سایر مدارک لازم به سازمان بورس و اوراق بهادار، مجوز انتشار اوراق مشارکت را از این سازمان دریافت کنند. براساس دستورالعمل‌های موجود، شرکت‌های پذیرفته شده در فرا بورس می‌توانند تا ۵۰ درصد سرمایه ثبت شده خود، مجوز انتشار اوراق مشارکت اخذ کنند.

۱۰. فرا بورس، مقدمه ورود به بازار سرمایه: با عنایت به این که شرکت‌های پذیرفته شده در فرا بورس بخش مهمی از الزامات پذیرش در بورس را در هنگام پذیرش و انجام معاملات در فرا بورس احراز کرده‌اند، پذیرش آنها در بورس اوراق بهادار با سرعت بالاتری انجام می‌گیرد و این گروه از شرکت‌ها می‌توانند تا زمان احراز شرایط پذیرش، در فرا بورس به فعالیت خود ادامه دهند.

۱۱. خروج از فرا بورس: چنانچه سهام‌داران عمده شرکت پذیرفته شده در فرا بورس، قصد خارج شدن از فرا بورس را داشته باشند، این فرایند در دستورالعمل پذیرش فرا بورس پیش‌بینی شده و امکان پذیر است.

بازارهای فرا بورس

بر اساس دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرا بورس، ۵ بازار مجزا با کارکردهای متنوع برای پذیرش و عرضه انواع اوراق بهادار و ابزار مالی در فرا بورس ایجاد شده است. در بازارهای اول و دوم، معاملات سهام شرکت‌های سهامی عام انجام می‌گیرد. در بازار سوم (بازار عرضه)، عرضه اوراق بهاداری مانند سهام شرکت‌های سهامی، حق تقدم سهام، پذیره‌نویسی سهام و سایر اوراق بهادار انجام می‌گیرد. در بازار ابزارهای نوین مالی، کلیه ابزارهای مالی به استثنای سهام و حق تقدم خرید سهام، که به تأیید شورای عالی بورس رسیده، قابل پذیرش و معامله است؛ مانند انواع اوراق مشارکت، انواع گواهی سرمایه‌گذاری و انواع صکوک. بازار پایه، به‌عنوان پنجمین بازار فرا بورس، در جهت اجرای بند "ب" ماده ۹۹ قانون برنامه پنجم توسعه ایجاد شده است و تنها نقل و انتقال سهام سایر شرکت‌های سهامی عام را که امکان پذیرش در یکی از بازارهای بورس یا فرا بورس را ندارند، انجام می‌دهد.

شرایط پذیرش در فرا بورس

سهام شرکت‌های سهامی عام در دو بازار اول و دوم فرا بورس قابل پذیرش‌اند. تفاوت بازار اول و دوم فرا بورس در حداقل‌های لازم به منظور پذیرش است و این دو بازار از نظر مزایای پذیرش و تعلق معافیت‌ها یکسان‌اند.

مدارک لازم به منظور پذیرش در بازارهای اول و دوم فرا بورس ایران

۱. پرسش‌نامه پذیرش

۲. امیدنامه

۳. رسید پرداخت حق پذیرش

۴. صورت‌های مالی مربوط به حداقل یک‌سال / دوره مالی منتهی به تاریخ پذیرش به‌همراه گزارش حسابرِس و بازرِس قانونی
۵. آخرین صورت‌های مالی میان دوره‌ای شش ماهه حسابرِس شده و صورت‌های مالی سه ماهه
۶. آخرین گزارش هیئت‌مدیره به مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده یا رکن مشابه
۷. صورت‌جلسات مجامع عمومی سال اخیر و روزنامه رسمی مربوط به آگهی تصمیمات آن‌ها در صورت وجود الزام قانونی
۸. آخرین اساسنامه ثبت شده منطبق با اساسنامه نمونه، مصوب هیئت‌مدیره سازمان
۹. فهرست و مشخصات دارندگان اطلاعات نهانی، موضوع تبصره یک ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار براساس فرم‌های سازمان
۱۰. یک نسخه از آخرین مفصلا حساب مالیاتی و برگه‌های تشخیص مالیات عملکرد بعد از سال تسویه شده
۱۱. مصوبه مجمع عمومی عادی صاحبان سهام یا رکن مشابه مبنی بر موافقت با پذیرش اوراق بهادار در بورس
۱۲. آخرین نمودار سازمانی مصوب
۱۳. سایر اطلاعات مهم به تشخیص متقاضی پذیرش یا درخواست هیئت پذیرش

فرایند پذیرش در بازار اول و دوم

۱. ارائه درخواست پذیرش
۲. تکمیل مدارک مورد نیاز
۳. واریز مبلغ پیش پرداخت پذیرش

۴. تهیه امیدنامه پذیرش
۵. برگزاری جلسه هیئت پذیرش
۶. پس از برگزاری جلسه هیئت پذیرش و امضای صورت جلسه، فاز بعدی اقدامات عملی برای پذیرش شرکت آغاز می‌شود. براساس مفاد دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرا بورس، در صورت رد درخواست پذیرش در هیئت پذیرش، پس از اعلام کتبی شرکت فرا بورس، ناشر می‌تواند ظرف مدت ۱۰ روز نسبت به این مهم اعتراض کند و اعتراض خود را از طریق دبیرخانه سازمان به هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار تسلیم نماید. نظر هیئت مدیره سازمان در این خصوص لازم‌الاجرا است. در صورت رد درخواست، تا سه ماه امکان تکرار درخواست وجود ندارد.

درج اوراق بهادار در بازار اول و دوم

در صورت قبول پذیرش سهام شرکت توسط هیئت پذیرش، مرحله درج اوراق بهادار آغاز می‌شود. عمده محورهای درج نام شرکت به شرح زیر می‌باشند:

۱. ارائه مدارک، تعهدات و اطلاعات مورد درخواست هیئت پذیرش
۲. سپرده کردن سهام شرکت نزد شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه
۳. ارائه اطلاعات مالی به سازمان بورس و اوراق بهادار
۴. تکمیل فرم دارندگان اطلاعات نهانی
۵. ارائه فیش واریز الباقی حق پذیرش
۶. انتشار امیدنامه نهایی شرکت در سایت فرا بورس
۷. ایجاد نماد معاملاتی برای شرکت

۸. برگزاری جلسه معارفه.

آغاز معاملات سهام شرکت

معاملات سهام شرکت پس از سپری شدن کلیه مراحل یاد شده و درج نام شرکت در فهرست نرخ‌های فرا بورس آغاز می‌شود. براساس دستورالعمل نحوه انجام معاملات، حداقل فاصله زمانی بین درج شرکت تا انجام عرضه اولیه می‌بایست ۵ روز کاری باشد. سایر نکات مهم به شرح زیرند.

۱. **نحوه تعیین قیمت:** یکی از مدل‌های مرسوم در کشف قیمت سهام شرکت‌ها، کشف قیمت براساس عرضه و تقاضای بازار است. در شرایطی که عموم فعالان بازار سرمایه به اطلاعات مالی شرکت دسترسی دارند، این اطلاعات ملاک قضاوت برای حدود قیمت سهام محسوب می‌شود. فروشنده سهام نیز براساس برداشت خود از شرکت، حدود قیمتی را برای سهام قابل عرضه در نظر می‌گیرد. در روز عرضه، براساس قیمت پیشنهادی عرضه و قیمت پیشنهادی تقاضا معامله سهام انجام می‌شود.

۲. **میزان سهام قابل عرضه:** همان‌گونه که توضیح داده شد، میزان سهام قابل عرضه به ترکیب سهام‌داران شرکت پیش از پذیرش در فرا بورس بستگی دارد؛ در صورتی که شرکتی دارای تعداد زیاد سهام‌داران جزء بوده و سهام شناور آزاد آن با شرایط مقرر دستورالعمل پذیرش و تصمیمات هیئت پذیرش منطبق باشد، عرضه سهام در روز نخست به میزان کمتری خواهد بود اما اگر شرکتی سهام‌داران محدودی داشته باشد، می‌بایست در روز نخست عرضه، حداقل ۱۰ درصد سهام را عرضه کند.

۳. **زمان عرضه:** براساس دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات، عرضه سهام ۱۵ دقیقه پس از بازگشایی نماد معاملاتی انجام می‌شود. در این ۱۵ دقیقه، کارگزاران اقدام به وارد کردن سفارش خرید و رقابت برای تعیین قیمت می‌کنند. براساس رویه موجود، ترکیب و محدودیت خرید سهام

به گونه‌ای وضع می‌شود که درصدی از ایستگاه‌ها قادر به خرید باشند و از این رو شرایط لازم برای رقابت بین کارگزاران فراهم می‌شود.

۴. اقدامات لازم در روز عرضه اول: نماینده سهام‌دار عمده با حضور در شرکت فراپورس، روند اجرایی و رقابت میان کارگزاران را مشاهده می‌کند و در موعد مقرر دستور فروش سهام را به کارگزار عرضه‌کننده می‌دهد. براساس دستورالعمل نحوه انجام معاملات، عرضه سهام باید به گونه‌ای باشد که حداقل ۶۰ درصد سهام آگهی شده به فروش برسد. در صورتی که میزان سهام معامله شده کمتر از این میزان باشد، کل عرضه اولیه توسط فراپورس باطل می‌شود.

بازار عرضه

بازار عرضه، اوراق بهاداری که در بورس یا بازار خارج از بورس دارای مجوز، پذیرفته نشده باشند، عرضه می‌شود. در این بازار، اوراق بهادار پذیرش نمی‌شوند و تنها عرضه آنها مدنظر است. به عبارت دیگر، در بازار عرضه، معاملات دست دوم اوراق انجام نمی‌شود.

مزایای عرضه اوراق بهادار از طریق بازار سوم

از جمله مهم‌ترین مزایای عرضه در بازار سوم فراپورس ایران، بهره‌مندی از معافیت مالیاتی برای متقاضیان عرضه است. با تصویب و ابلاغ قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید، از هر نقل و انتقال سهام و حق تقدم شرکت‌ها در بورس یا بازار خارج از بورس دارای مجوز (فراپورس ایران)، مالیات مقطوعی به میزان نیم‌درصد ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام وصول خواهد شد.

از دیگر مزایای بازار سوم فراپورس ایران، شناسایی شرکت توسط فعالان

بازار سرمایه، ایجاد فضای رقابت برای تعیین قیمت عادلانهٔ اوراق بهادار مورد عرضه از طریق سیستم عرضه و تقاضا، سهولت فرایند نقل و انتقالات سهام، و تسویهٔ وجوه را می‌توان نام برد. همچنین، پذیرش آتی شرکت در فرا بورس یا بورس (در صورت تمایل مالکان آن)، با توجه به شناخت به وجود آمده، سهل‌تر صورت خواهد پذیرفت.

راهنمای عرضهٔ سهام در بازار سوم

در بازار سوم فرا بورس ایران سه نوع عرضه انجام می‌شود:

۱. **عرضهٔ یکجای اوراق بهادار:** این روش مربوط به عرضهٔ اوراق از طرف سهام‌دار عمده است؛ زمانی که او قصد عرضهٔ یکجای درصدی از سهام شرکت مورد نظر را به عموم دارد.
  ۲. **عرضهٔ خرد (جمع‌آوری سهام):** این حالت مربوط به جمع‌آوری اوراق بهادار از سهام‌داران جزء است. متقاضی خرید نیز شخص یا اشخاص (حقیقی و حقوقی) است که حجم معینی از اوراق بهادار مشخص را از مالکان آنها خریداری می‌کند.
  ۳. **پذیره‌نویسی اوراق بهادار:** مربوط به پذیره‌نویسی اوراق بهادار از جمله سهام شرکت‌های سهامی عام، سهامی عام در شرف تأسیس، اوراق مشارکت و گواهی سپرده است که براساس مجوز صادره از سازمان و مفاد بیانیهٔ ثبت انجام خواهد شد.
- در خصوص اوراق مشارکت، پذیره‌نویسی این اوراق در بازار سوم انجام می‌شود و معاملات دست دوم آن نیز در بازار اوراق مشارکت صورت می‌پذیرد.
- براساس مادهٔ ۱۱ دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرا بورس ایران، اوراق بهادار قابل عرضه در بازار سوم فرا بورس ایران عبارت‌اند از:

سهام شرکت‌های سهامی، حق تقدم خرید سهام شرکت‌های سهامی عام، سهام بی‌نام شرکت‌های سهامی عام، سهام ناشی از افزایش سرمایه شرکت‌های سهامی عام، گواهی‌های سپرده بانکی، اوراق مشارکت، اوراق مشارکت رهنی، اوراق مشارکت اجاره، صکوک و واحدهای سرمایه‌گذاری آن دسته از صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله و صندوق‌های زمین و ساختمان که در سایر بازارهای فرا بورس پذیرفته نشده‌اند.

فرایند عرضه اوراق بهادار در بازار سوم

متقاضی عرضه در بازار سوم می‌بایست از طریق کارگزار عضو فرا بورس ایران، فرم درخواست عرضه اوراق بهادار خود را حسب مورد به انضمام مدارک، مستندات و اطلاعات مورد نیاز (موارد ارائه شده در ضمیمه فرم درخواست عرضه)، به مدیریت بازار فرا بورس ایران تسلیم کند.

مدیریت بازار پس از بررسی اولیه، اقدام به تشکیل جلسه کمیته عرضه می‌کند. در صورت تأیید عرضه اوراق توسط کمیته مذکور، مجوز عرضه به کارگزار عرضه کننده ارسال و در متن مجوز، شرایط عرضه و مدت اعتبار آن ذکر می‌شود.

پس از احراز تمامی موارد خواسته شده از طرف کمیته عرضه، نام اوراق در فهرست عرضه در بازار سوم درج می‌شود. عرضه اوراق بهادار در بازار سوم حداقل ۵ روز و حداکثر یک ماه پس از تاریخ درج در فهرست عرضه اوراق بهادار، قابل انجام است.

مدارک مورد نیاز برای عرضه یکجای اوراق بهادار

۱. فرم تقاضانامه تکمیل شده عرضه یکجا (فرم ع-۱/۱/۱)
۲. پرسشنامه تکمیل شده عرضه یکجا (فرم ع-۱/۱/۲)

۳. بیانیه عرضه (فرم ع-۱/۱/۲)
۴. آخرین صورت‌های مالی حسابرسی شده شرکت
۵. تصویر صورت‌جلسه آخرین مجمع عمومی عادی سالانه و فوق‌العاده
۶. تصویر اساسنامه و آگهی تغییرات شرکت
۷. تصویر برگه سهام ممهور به مهر کارگزار
۸. موافقت نامه مدیران شرکت مبنی بر ثبت معامله انجام شده در فرا بورس در دفاتر نقل و انتقال سهام به استناد اعلامیه‌های صادره توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی و تسویه وجوه
۹. ارائه نامه تعهد هیئت مدیره شرکت مبنی بر عدم انجام معامله در خارج از سیستم سپرده گذاری از زمان ارائه لیست سهام‌داران تا پایان ثبت نقل و انتقالات معامله انجام شده در فرا بورس ایران در دفتر سهام شرکت
۱۰. تأییدیه هیئت مدیره شرکت در خصوص عدم فروش یا تغییر مهم در دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت از تاریخ آخرین صورت‌های مالی ارائه شده تا تاریخ تهیه این تقاضانامه
۱۱. رسید واریز مبلغ حق عرضه؛ حق عرضه در بازار سوم معادل دو در هزار ارزش اسمی سهام قابل عرضه تا سقف ۵۰ میلیون ریال تعیین شده است.

شرایط پذیرش در بازار ابزارهای نوین مالی فرا بورس

اوراق مشارکت با شرایط زیر در بازار اوراق مشارکت فرا بورس قابل پذیرش‌اند.

- ۱) در زمان پذیرش حداقل یک‌سال تا سر رسید آنها باقی مانده باشد.
- ۲) با نام باشند.

۳) اوراق مشارکت، به استثنای اوراق مشارکت منتشره توسط دولت، شهرداری‌ها و بانک‌ها، باید حداقل یک بازارگردان در طول دوره باقی مانده تا سر رسید داشته باشند.

۴) پس از پذیرش، معاملات دست دوم این اوراق منحصراً از طریق فرا بورس انجام می‌شود.

رویه اجرایی ارائه درخواست پذیرش اوراق مشارکت

متقاضی پذیرش اوراق مشارکت در فرا بورس باید فرم درخواست پذیرش را به همراه مدارک زیر، توسط مشاور پذیرش برای پذیرش در بازار اوراق مشارکت به فرا بورس تسلیم کند.

۱. پرسش‌نامه
۲. امیدنامه
۳. صورت‌های مالی مربوط به حداقل یک سال
۴. آخرین گزارش هیئت‌مدیره به مجامع عمومی
۵. آخرین صورت جلسات مجامع عمومی و آگهی تصمیمات
۶. آخرین اساسنامه ثبت شده
۷. یک نسخه از آخرین مفاصا حساب مالیاتی
۸. مصوبه مجمع در مورد موافقت پذیرش اوراق بهادار در فرا بورس ایران.

متقاضی پذیرش موظف است تغییرات با اهمیت در اطلاعات ارائه شده از جمله تغییرات در اساسنامه، حسابرس، مدیران، دارندگان اطلاعات نهانی، سال مالی و تغییرات سهام‌داران عمده در دوره بررسی درخواست پذیرش را به اطلاع فرا بورس برساند.

فرا بورس ایران گزارش کارشناسی خود، حاوی اظهار نظر در خصوص احراز یا

عدم احراز شرایط پذیرش، را به انضمام مستندات مربوطه به هیئت پذیرش ارسال می‌دارد. هیئت پذیرش نظر کتبی خود را مبنی بر تأیید یا رد پذیرش از طریق فراپورس به متقاضی اعلام می‌کند.

اوراق حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن بانک مسکن

اوراق حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن بانک مسکن این روزها به عنوان ابزاری جدید وارد بازار اول فراپورس شده است. قبلاً معاملات این اوراق در شعب بانک مسکن انجام می‌شد اما به دلیل ساختار سنتی این معاملات، خریداران و فروشندگان در دفاتر مشاوران املاک به دنبال یکدیگر بودند و همین مسئله مشکلاتی برای هر دو طرف ایجاد کرده بود؛ به طوری که مدیران بانک مسکن به دنبال راهکاری برای حل این مشکل برآمدند. این تفکر هم‌زمان بود با تولد بازار جدیدی به نام فراپورس و همین محفل، محلی بالقوه برای انجام معاملات این اوراق بود. در نهایت، نماد "تسه" در بازار اول فراپورس به عنوان یک ابزار جدید در پاییز ۸۹ بازگشایی شد.

نحوه استفاده از تسهیلات برای خریداران واحدهای مسکونی

■ پس از پذیرش و معاملات اوراق، تغییر چندانی در سیستم استفاده از تسهیلات صورت نخواهد گرفت و متقاضیان کماکان می‌توانند با مراجعه به شعب بانک مسکن نسبت به اخذ تسهیلات اقدام کنند.

چند نکته مهم

استفاده‌کنندگان از تسهیلات از محل اوراق حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن بانک مسکن مشمول محدودیت ۵ سال در استفاده از تسهیلات نمی‌شوند.

سقف فردی استفاده از این اوراق (اعم از تعلق گرفته یا واگذاری) بر روی یک پلاک حداکثر ۲۰۰ میلیون ریال است. اوراق در مبالغ اسمی ۵ میلیون ریالی منتشر می‌شوند.

بازار پایه

طبق بند "ب" ماده ۹۹ قانون برنامه پنجم توسعه "معاملات اوراق بهادار ثبت شده نزد سازمان فقط در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس دارای مجوز و با رعایت مقررات معاملاتی هر یک از آنها حسب مورد امکان پذیر بوده و معامله اوراق بهادار مذکور بدون رعایت ترتیبات فوق فاقد اعتبار است." بر همین اساس، بازار پایه فرا بورس به منظور ایجاد قابلیت نقل و انتقال سهام شرکت‌های سهامی عام که در بورس یا سایر بازارهای فرا بورس پذیرش نشده‌اند یا قابلیت پذیرش ندارند، ایجاد شده است. در این بازار، معاملات سهام کلیه شرکت‌های سهامی عام امکان پذیر است و هیچ محدودیتی مانند زیان ده بودن، در مرحله قبل از بهره‌برداری یک شرکت و عدم پرداخت بخشی از مبلغ اسمی سهام وجود ندارد.

الف) شرایط نقل و انتقال اوراق بهادار در بازار پایه

سهام شرکت‌های سهامی عام، که در بورس اوراق بهادار یا فرا بورس پذیرفته نشده باشند، با رعایت شرایط زیر در بازار پایه قابل نقل و انتقال است.

۱. نزد سازمان ثبت شده باشد.
  ۲. با نام باشد.
  ۳. حسابرس شرکت از میان حسابرسان معتمد سازمان انتخاب شده باشد.
- در صورتی که شرکتی دارای سهام بی‌نام یا سهام ممتاز است براساس رویه اجرایی مصوب هیئت مدیره فرا بورس، امکان نقل و انتقال آنها در سامانه معاملاتی وجود خواهد داشت.

در صورت عدم پرداخت تمامی مبلغ اسمی سهام، امکان نقل و انتقال آنها در نمادهای متفاوت در سامانه معاملات وجود خواهد داشت. در صورتی که حسابرس شرکت از بین مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب نشده باشد، شرکت باید در اولین مجمع عمومی بعد از ثبت نزد سازمان، حسابرس خود را از میان مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان انتخاب کند.

مدارک مورد نیاز جهت درج در بازار پایه

۱. تکمیل فرم درخواست درج
۲. آخرین صورت‌های مالی حسابرسی شده
۳. بیانیه ثبت شرکت نزد سازمان بورس و اوراق بهادار
۴. اساسنامه شرکت
۵. آگهی تأسیس و آگهی آخرین تغییرات شرکت
۶. فرم تکمیل شده پرسش‌نامه نقل و انتقال (قابل دسترسی در سایت فرا بورس، بخش بازار پایه، بخش فرم‌ها)
۷. لیست (فایل) سهام‌داران شرکت
۸. قرارداد کارگزار معرف
۹. رسید کارمزد ایجاد قابلیت نقل و انتقال (به مآخذ ۲ در هزار سرمایه تا سقف ۲۰۰ میلیون ریال).

رویه اجرایی بررسی ایجاد قابلیت نقل و انتقال در بازار پایه

شرکت فرا بورس، پس از بررسی مدارک شرکت‌های متقاضی درج در بازار پایه، شرکت را به کمیته عرضه فرا بورس معرفی می‌کند. پس از تأیید کمیته عرضه، نماد شرکت در فهرست نقل و انتقال بازار پایه فرا بورس درج می‌شود و سپس شرکت جهت سپرده‌کردن سهام به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی

معرفی می‌گردد. با اتمام سپرده‌گذاری، بیانیه نقل و انتقال سهام توسط شرکت متقاضی و کارگزار معرف تهیه و امضا شده و در سایت فراپورس منتشر می‌شود. با تأیید مدیرعامل فراپورس، سهام شرکت متقاضی آماده نقل و انتقال خواهد بود.